

కవిరహస్యమ్-

మాలాయుధప్రతిమ్

Publisher Sreeparavastu
Sreenivasa Jagannadhaswamy
Ayyavaralugaru

1891*

Printed by D. Guranna.
Arsha Press, Vizagapatam

నమఃపరమబ్రహ్మణ్య

హలాయుధప్రణీతం

కవీరహస్యమ్-

జయన్తి మురజితాదనఖదీధితపీకాః। మహా
స్థకారవిధ్వంసాన్సుక్తిమాగప్రకాశకాః॥౧॥
గోకేషు శాస్త్రేషు చ యే ప్రసన్నాః కావ్యేషు
యే సతకవిభిఃప్రయుక్తాః। ఉద్భృత్య తాంబీత
వివోదనీయశబ్దా నహంధాతుభిరుద్ధరామి॥౨॥
ఏకార్థా నేకశబ్దాశ్చ నానార్థాశ్చైకవాచ
కాః। సదృశార్థాశ్చిదానాశ్చ భిన్నార్థాః స
దృశాక్షరాః॥౩॥ ఏకార్థాస్తుల్యశబ్దాశ్చ నిబధ్యం
తేత్ర ధాతవః। ధాతు పారాయణామ్భోధిపా
రోక్తి గణధియామయా॥౪॥ అస్త్యగస్తి మునిజ్యో
తాస్త్విపవిత్రే దక్షిణాపథే। కృష్ణరాజశిఖ్యాతో
రాజా సామ్రాజ్యదీక్షితః॥౫॥ గోపాయతి షితి
సమాం చతురబ్ధి సీమాం పాపాజ్ఞగుప్సత ఉ
రమణిః సదైవ॥ విస్తంతు గోపయతియన్నవ
గకేభ్యోధీరో న గుప్యతి సు హత్యపికార్యజా
॥౬॥ అగ్నిం పృథ్వికాని పృథ్వి ద్విజదేవతాశ్చ స్రీ పైల
పాదవజనానలిధీన్ప్రణోతే। యః ప్రయోగో ద్రవిణ
శ్రీ మద్భాగవతం

ధర్మేషు యః సదోవ్రతీమీషతే || ౩౬ || ధర్మే వ్యా
 ప్రియతే నిత్యం పిపత్తి పృథివీం చయః | పారయ
 త్యథినామాశాం పారయత్యఖిలం వ్రతమ్ || ౩౭ ||
 తురిత్యన్తి సర్వసన్దేహాస్తురన్తిన్గ్రన్థయోహృ
 ది | యస్యాత్మజ్ఞానినో దుఃఖం తటత్యేనశ్చతూ
 టతి || ౩౮ || మినోతి నాకులాన్ యుద్ధే మినాతిద్వి
 షతాంబలమ్ | యే మాయాం మియతే మాస్యే
 ధర్మేణ మయతేధనమ్ || ౩౯ || తయతే తత్రవృ
 త్తీయస్థాయతేచ కులవ్రతమ్ | త్రాయతేవణా
 ధర్మం చ యత్రీకైస్థాయతక్షితౌ || ౪౦ || శోభ
 తేహపసస్వత్ప్రశుభతీస్థీయతాశ్చియా | యః
 శుష్కతిశుభైరజ్జన్యైర్దృష్ట్యైశ్చశుష్కతి || ౪౧ ||
 నియుంజేత్తథామిపాణోన్యో నియుంజయతిరక్షకా
 న్ | నియుంజయతి సామన్తాన్ స్వయమాత్మని
 యుంజయతి || ౪౨ || ధర్మాన్తానిభయతిస్తాతి దేవా
 న్నాతిగుహన్ ద్విజాన్ | నువతిత్రిషులారేషు య
 ద్గుణాన్ ప్రణుతేజనః || ౪౩ || బాణావలింకిరన్త్య
 జౌ కరోతి శరమణ్డలమ్ | క్షణోతి కిరన్త్యైః
 కృణాతితురగాన్ నవాన్ || ౪౪ || కర్మైకైః
 ర్త్విద్యామృణాతిఫణినాం పురన్తాన్ సోతిష్కృత్తీం
 కృతాన్తి దిబ్బుభానియథాచ్ఛతి || ౪౫ || యేలు
 ఇప్తి గిరాం కిచ్ఛితక్వచితార్థేన లుఇతి |
 యే లుఇతి పరద్రవ్యం తచ్ఛిరో లుఇయత్య

సా॥౪౬॥ తేతిల్యత శిశుజనో గృహిణాం గృహే
 షు తిల్లన్తియావనమదేనచ తద్యువానః | చుండ
 ని చాహాలనాశ్చ సహప్రియేణ యస్య ప్రజా
 శ్చ భయశోకరసానభిజ్ఞాః॥౪౭॥ యః సతతే
 కఠిణి ముఞ్చతి కఙ్కపత్రం యశ్చ ప్రమోచయ
 తి చఞ్చలమశ్వకాయే! సంభ్యేషు మోక్షయతియ
 శ్చ శరం మసుష్యే స్వాంస్వాం భువం ప్రవిగత
 విదితాస్త్రపేదః॥౪౮॥ నిపతన్తి రణేషు యస్య బా
 ణాః శితశస్త్రైనిహితాన్ శత్రువశ్చ | పతయ
 న్తి సమంతతో విపత్నాః సకలక్షోణితలేఽనియ
 ధృతయః॥౪౯॥ భవతేమరితక్షయం యథోక్తైః
 కృతుభిర్భావయత చ నాకలోకమ్ | భవతి త్రిద
 వైశ్చ పూజితో యస్త్యణవద్భావయతి ద్విపశ్చ
 సర్వాః॥౫౦॥ భగ్నేషునోద్గురయతేఽస్రమా
 హవే ముక్తాయుధేనోద్గురుతే స ధర్మపితే | ఆ
 గూర్యతే శ్రీరపి తస్య సన్ముఖే స్ఫురద్యశః శ్వే
 తపటావగుణితా॥౫౧॥ అజ్ఞాని మిత్రాణి ర
 హేహాపకూఢే రాజన్యకేవేదయతే స ఏకః | సు
 ఖం సదా పేదయతే చ సర్వం సావర్థ్యం ప్రజ్ఞా
 యం న నివేదయన్తి॥౫౨॥ బోధతే ధర్మపిష్యాం
 యః క్షత్రవిద్యాం చ బోధతి॥ నిర్విసుధ్యాన్యాయ
 క్తాన్ బిహ్లాపిష్యాం చ బుధ్యతే॥౫౩॥ బీ
 భత్సతే పరస్త్రీభ్యోమే బద్ధాతి మఠింరణే | బా

ధయన్తి నదుఃఖార్తాః క శాన్యదరియేషితః॥౫౪॥
 మాప్సి తీర్థోదకైర్త్విత్వం మార్జత్యాలపవైర్ద్వి
 జాన్తా యే మార్జయతి సామాన్యశ్చియశ్చాప
 లవాచ్యతామ్॥౫౫॥ న తుభ్యతి రీపుష్పేకఃక్షో
 భతే నానుజీవిషు మనాగపి మనోఽనుస్య న తు
 భ్నాతి మహాహవే॥౫౬॥ నహి నస్తి వృథా జన్తం
 తృణాన్యపి నహింసతి తమేవ హింసయత్యేకం
 యస్తదాజ్ఞాం విలంబితే॥౫౭॥ జహౌతి నీచస
 జ్ఞత్యా హీచ్ఛన్యన్తభాషణాత్ యే వార్తా
 శ్రవణాదేవ స్వైరిణీనాహ్మణీయతే॥౫౮॥ శబ్ద
 దయేయం విపయాః సుఖయన్తి నరంపరం
 సుఖాయతే శ్చియానిత్యం విద్యయాయశ్చ సుఖ్య
 తి॥౫౯॥ దేవతే కన్దకైర్నిత్యం కీడాదూతై
 శ్చ దీవ్యతి పరిదేవయతే కశ్చిత్తస్య రాష్ట్రేన
 దుఃఖతః॥౬౦॥ యః శ్లిష్యతి ప్రియాం ప్రేక్షణ
 శేషతి ద్విపతాం పురమ్ దుఃఖేషాణ్యపి కా
 ర్యాణి ధియా శేషయతి తుణాత్॥౬౧॥ మత్స
 తి వాదినః శాస్త్రే రణేమథతి వైరిణః మనో
 మథతి నారీణాం రూపేణాద్రుతి మేనయః॥౬౨॥ కు
 తోఽపి శబ్దతనాశౌ సర్వేషాం శక్యతేతుయః
 శక్నోత్య శక్యమప్యాజౌ విజేతుం భుజఃకమా
 త్॥౬౩॥ ఫలస్తి యన్నరా నిత్యం ఫలయన్తి చ
 యేషితః ఫలస్తి చ జగత్తోఽపి యత్ప్రజా నిరుప

ద్ర)వాః॥౬౮॥ పిబన్తి మధు పీబన్తి పీయన్తే చపి
యాననమ్! యశ్చసాదాదవిజ్ఞాతగ్వఃసరోపద్ర
వాః పృజాః॥౬౯॥ యః ప్రాపయతి సర్వత) స
న్లానం ధర్మరాజవత్ ॥ ప్రాపతి స్రవ్యం తేజః
కీర్త్యా వ్యాప్నోతి రోదసీమ్॥౭౦॥ న లఙ్ఘతే గు
రోరాజ్ఞాం న లఙ్ఘయతి యః స్థితమ్! అవ్యాధిర
తిదీప్తాగ్నిర్యఃకదాపి న లఙ్ఘతి॥౭౧॥ ఖద్యతేయో
న భృత్యేషు యాచకేషున ఖన్దత! ఖన్తేతేషే
వ యే ద్రవ్యం దీయమానం న గృహ్లాతే!॥౭౨॥
అజ్ఞాపయతి భృత్యార్థే యద్జ్ఞేయంజ్ఞాపయ
త్యజాన్! భూతాశ్చ భక్తినమ్రాభిర్వాభిర్విజ్ఞా
పయన్తి యమ్॥౭౩॥ నిపకలన్తే ముఖాద్యస్య
నాశీలపరుషాగిరః! యః శ్రియం కలయత్యే
న్ద్రీముతాకలయతి యద్యశః॥౭౪॥ సర్వోగర్వ
తి విద్యాభిర్ధనైగర్వాయతేఽపరః! సర్వవిద్య
శ్చ సమాజ్ఞున సగర్వయతే పృథుః॥౭౫॥
కన్దన్తి కాండిశోభూతాదిగన్తే యస్యశత్రువః!
కన్దత్య శ్రుభరైర్వాభిః క్రన్దయన్తి రిపున్తి
యః॥౭౬॥ తృణన్తి శాత్రవాన్ముద్ధే తచ్చురోభిస్తృ
ణోత గామ్! తృణాతి త్రిదశాం వాసం యః కు
న్దయతిభి గుణైః॥౭౭॥ యః సహద్రయతే
ధర్మే దృణాతి చ రణేరిపూన్! సరన్తి ద్వివిశాశ్చ
యస్య ద్వివిషయేద్యమే॥౭౮॥ యత తే ధర్మ ఏవా

సౌ యాతయ త్యహితం విశామ్ | నిర్వాతయతి వై
 రం చ న రేద్దేషు క్రమాంతమ్ || ౧౫ || శీశాంస లేఖ
 ద్గలతాం నిశిన్తోత్యసిచందికామ్ | శాణయత్యాశు
 గాతాణీయత్రేన్యం సమర్థోద్ధరమ్ || ౧౬ || నపీ
 దతీక్వచతాగ్రేన్య సర్వతాసేదతశ్చయమ్ | ఆసా
 దయతివిద్యానాంసర్వాసాంపరమాప్యసౌ || ౧౭ ||
 రటన్తిహటకంయస్కాత్ప్రప్యవిప్రౌ పరస్పరం
 రటయన్తిచరజ్ఞాణీభూమించరటయన్తి తే || ౧౮ ||
 శుక్రాత్యాధర్మం మిమితేయః కించిత్త్యస్త్యుత్యాపి
 మాయతే | సమాతిమానినోయస్యయశస్తి భువనే
 హరేః || ౧౯ || యస్య శీర్వధాతేనిత్యం యేత్థే
 ర్వధాయతిద్విజాన్ | వధాయత్యరిచీరాణాంకు
 ణ్డోమూర్ధానమాహవే || ౨౦ || విపరమ్భతే ప్రజా
 ల్పతీష్ఠంవిపరమ్భాతియమాభ్యయమ్ | విపరమ్భో
 తిపరోద్యోగంతపశ్చోర్యబలేనయః || ౨౧ || ధనేనస్త
 మ్భతేసర్వస్తథాత్వవ్యశ్చవిద్యయా | విద్యాధన
 సమృద్ధోపి యే న స్తభోత్తినజ్జనః || ౨౨ ||
 అర్థినామిష్టితప్రాప్తాకల్పతేకల్పవృక్షవత్ | న
 కల్పయతిమిథ్యాధాన్యోకఃకల్పయతిద్విషాం || ౨౩ ||
 క్షేనేషుదయతేత్యుయేథిభ్యోదయతేధనమ్ | దీ
 యస్త్రాస్త్రాస్త్రహంయస్యదురితాని తపోబలైః || ౨౪ ||
 శోకేనత్రేవతిష్ఠానః క్షీబలేహాగ్రాహితః | ఉ
 ధాభ్యామపిసంస్పృష్టోయస్త్వతీవక్షీవ్యతి || ౨౫ ||

న రోవయతితస్యైస్స స యే న తుల్యో న చాధిః |
 యస్యైస్స ప్యతితస్మా సౌకులమేవాభిరోషతి || ౮౬
 నభృష్టోఽగురోరగ్రేనధషణివిజాః ప్రజాః | తమేవ
 ధషణయత్యేషయస్తాసుప్రతికూలతి || ౮౭ || చూర్య
 తెచౌర్యవత్తాన్మత్సూర్ణయత్యరిమన్దమ్ | వ
 చూణయతివ్యోమయశ్చేనాప్రభవంరజః || ౮౮ |
 నోతగన్మతేవరద్రవ్యం నోతగన్మతేవరస్త్రియం |
 యసోతగన్మయతిస్వాగ్ధ్యంధర్మపవచనస్సదా
 ౮౯ || యే మార్తయతిసన్యాగ్ధ్యం మార్తయత్యేమ
 మాత్సరః | యస్మిన్మృగయతేనిత్యం యాయజ్ఞా
 కోజనోధనమ్ || ౯౦ || విశినష్టిస్థరం మూర్త్యా శ్చ
 యాశేషంవిశేషతి | విశేషయతియోవాగ్ధ్యో వాచా
 వాచస్పతేర్వచః || ౯౧ || వితానయతియః కీర్తిం వితా
 నత్యమలం యశః | వితనోతిరిపుస్త్రీణాం హృదయేమ
 దనవ్యథామ్ || ౯౨ || క్లేశతేనమృషావాక్యం క్లేశ్యతే
 నచనిష్ఫలమ్ | నేన్ద్రియాణివిరుద్ధేషు కి శ్చాతిష
 యేషుచ || ౯౩ || హితంమితఞ్చయేవక్తిన్ వచత్యపి
 యంవచః | నానాదేశసముత్పన్నం వాచయత్య
 ఖిలాంబిపిమ్ || ౯౪ || యస్యబహుతనిత్యం శ్రీ ర్ద్దినశ
 క్తిశ్చబృంహతి | సింహవద్యస్యబృహతి ద్విపదుష్పా
 రివారణాత్ || ౯౫ || తేపన్తియస్యమాతజ్ఞాస్తిప్యం
 తిచతురంగమాః | తేషయన్తిమనఃప్యాశ్చయద్యేని
 మోనతాంబువమ్ || ౯౬ || గవపాదజ్ఞాతేహపిమ్

తెజసారీంశ్చభృజ్జతి | శర్లవీజానిసర్వాణీయేగా
 భ్యాపాత్ భృణోతియః | ౯౭ రిక్తేరిపుర్యదా కా) నై
 ధనైస్తైశ్చరేవతిరేచయన్తి చతన్నాదీలాచనా
 న్యశు) వారిభిః || ౯౮ || సత్యం వదతి సర్వత్ర సర్వస్య
 వదతేహితమ్ | యన్న సత్యం నచహితం నవాదయతీత
 ద్వచః || ౯౯ || సర్వోప్యజయతి ద్రవ్యమాస్మానః ప్రీతి
 హేతవే | అజతేశాశ్వతీంకీర్తిం యశ్చాజయతి జయం
 శ్శిరమ్ || ౧౦౦ || యస్య సంగ్రామశౌణ్డత్వం శా
 లతేవాసుశాలినః | శలన్తి యద్గణా దిత్సుశలనే
 వసురాలయమ్ || ౧౦౧ || భక్షయన్త్యస్థిభక్షం తే
 మాంసం భక్షతి శోణితమ్ | యష్టణ్డం ఖణ్డితా
 జ్ఞానాం శత్రూణాం కాణపారణే || ౧౦౨ || య
 శ్చలాలయతబన్ధూలాలయన్త్యభిలాః ప్రజాః |
 ఉల్లలన్తి యమాలోకాలలనానామనోరథాః || ౧౦౩ ||
 మూఢతి ద్విపతాంశౌర్యం తేషాం దర్శంచమో
 టతి | యేమోటయన్తి రాష్ట్రేషు తత్యుతారా
 మమన్దపాన్ || ౧౦౪ || మృధేమృణాతి శత్రూణామ
 శ్వాన్ మృణాతి వారణాన్ | శత్రుబాణైః పురస్త
 స్య నైకోఽపిమియతపురః || ౧౦౫ || తస్యన్తి రిప
 వో యస్మాన్త్రాస్తాసన్తి పరదారగాః | యస్తాస
 యతినిః శేషాన్భూయేనన్తరభూపతీ || ౧౦౬ || లు
 ట్యత్యట్టాగికం దుర్గం కపాటాని చ లోటతే |

తిపూణాం లాటయత్యాజౌకుష్ణరాణాం ఘటాం
 శ్చయః॥౧౦౭॥ సతఃఖగమాతత్వానఃస్మగాలం
 చనగమాతి। గమా య త్స్య మేవాధాన్యాసినే
 సనవంయథా॥౧౦౮॥ బ్రహ్మచర్యవ్యధాన్యా
 మాతెచనిశాగమే। వృక్షతీత్యణతాపన్నం యద్వి
 యేగేమృగీదృశామ్॥౧౦౯॥ క్షిణాతిదురితంధృష్ట్యా
 క్షిణోత్యథేకదుఃఖమ్। భృత్యానాంనిత్యవజ్ఞా
 నంయఃక్షిణోతిగదుక్తిభిః॥౧౧౦॥ హిణ్దున్తియేమృ
 పాగాత్రాపరస్త్రిమహిడన్తియే। హేడన్తేనీతిసంప
 న్నోబాంధవానపితానసా॥౧౧౧॥ క్షయఃప్రత్యహం
 పాపంక్షాయతిద్విషతాంకులమ్। యశఃక్షిపతిరోద
 స్యోర్యస్యధర్మరతాత్మనః॥౧౧౨॥ దణ్డంజోడయతి
 ద్వీతువధం తెషాంచజోడతి। దేవతాతీధిపిత్రధం
 నిత్యమథం జుడత్యసా॥౧౧౩॥ అన్నంరాధోతి
 విపా॥౨౪॥ వ్యజ్ఞానానివరధ్యతి। యత్రాపసారా
 జ్జనఃసర్వఃసతతంరాధ్యతిశ్రియా॥౧౧౪॥ యే
 మూషతిపరద్రవ్యం తస్యముష్ణాతియః శిరః। ము
 ష్యత్యపహృతార్థానాం దుఃఖం ధనసమర్పణా
 త్॥౧౧౫॥ భక్త్యార్చయతి యేవిపాన్ గురూ
 న్ దేవాంస్తథార్చతి। ఆర్చన్తే చరణౌయస్యమా
 లిరత్నాంశుభిర్మృపాః॥౧౧౬॥ బహువ్యయయతి
 ద్రవ్యం తదధంచవ్యయత్యర్థిక। వ్యయయత్య
 యశోవిన్దుం త్రైలోక్యాదర్శమణ్డలే॥౧౧౭॥ అ

రద్ధతి ద్విషతాం దర్పానర్దతే దరితోదయమ్ |
 యశ్చాదర్యతి దాతిద్ర్యందీనానాం ద్రవిణందిశ
 న్ || ౧౦౮ || స్వదతే విఃధాహరైః స్వాదతేచగి
 రాంర సమ్ | ఆస్వాదయతిసర్వేషాంపిషయాణాం
 సుఖాయః || ౧౦౯ || యత్రవిచ్ఛత్యరివ్యూహంయ
 త్రవిచ్ఛయతి స్వయమ్ | విచ్ఛయయతి తత్రా
 సౌభూషతీనాం ముఖశ్రియమ్ || ౧౧౦ || నవిభేదినరే
 ద్రేదేభ్యోదేవేభ్యశ్చ నభేషతి | పకస్సాద్భేషతేధ
 రాత్తస్సాత్తరాదతికమమ్ || ౧౧౧ || యఃకృ
 ణత్తిగుణగ్రామం కృన్తత్యరిశిరాంసియః | కీర్త
 యన్తిచగోష్ఠీషుయద్గుణానమరాజ్ఞనాః || ౧౧౨ ||
 న్యజ్చతిప్రత్యహం మోహనాయస్యనాచన్తిచా
 రయః | ఆజ్చయన్తి సదాయం చగుణాః సర్వాతి
 శాయినః || ౧౧౩ || సమక్షాన్తిచదుఃఖాతః సీతార్త
 శ్చనకున్తతి | తస్య రాప్రే ధనాఢ్యోవామృతః
 కోపినకుభ్యతి || ౧౧౪ || విచారయతి ద్మధర్మంవి
 ద్వద్భిర్బ్రాహ్మణైః సహ | వివరత్యస్య లోకే
 చశరచ్ఛన్ద్రోద్వలం యశః || ౧౧౫ || అవిద్యానిద్రా
 యాకాన్తోజగత్కేకః సచేతతి | ధియాచేతయ
 తేసర్వంపరస్యహృదిసంస్థితమ్ || ౧౧౬ || యోభు
 జాభ్యాం భువోభారం భరతేభరతోపమః | బిభ
 ర్త్తిచయశోరాశిం భూపతేర్యస్య భూరపి || ౧౧౭ ||
 గుసంగోమారుణా ద్భిరావతే తస్యశత్రవే |

పాశపాణిస్తతస్తస్త్రియమదూతోఽపి ధావతి
 ||౧౨౮|| శాస్త్రేణ స్తోభలే పాఠేయలఘుప్రకృతి
 కోనరః | నిష్పత్తి మహత్కాసా న నీలేరమ్య
 తస్తుతాః ||౧౨౯|| హతేభర్తరీదుఃఖాత్తాః క్షి
 న్దన్తి యదతిస్త్రియః | అజస్రైరశుభిన్నానాం
 క్షిద్యన్తి నయనానిచ ||౧౩౦|| ప్రణిజ్ఞా దక్షిణే
 యానాంవిప్రకాంచరణౌచయః | యత్పాదోమా
 లిరత్నాంశుజ్ఞాతైర్నేక్తి రాజః ||౧౩౧|| న
 సంధయతికేనాపియః సర్వవిజయాన్మపః | సంద
 ధాతిథనుష్యేవయేన్ద్రకాలేచసాయకమ్ ||౧౩౨
 మార్వాం యేద్విచతాం దర్శంభజ్జయత్యాజ్జ
 నేయవత్ | భనక్తికామినీనాం చదృశ్యో మా
 నమనన్యవత్ ||౧౩౩|| యేవేవేక్తిచవేదాన్తం శా
 స్త్రాభ్యాసేన సర్వదా | విజనక్తి పృథగ్భూతం
 భూతేషు చధనంచయః ||౧౩౪|| ఆప్యాయస్తేయ
 తః సాప్యాయత్తభాగం దివౌకసః | తద్దత్తధ
 నసమ్ప్నీరాప్యాయస్తే చ యత్ప్రజాః ||౧౩౫||
 యేహివ్యాయచ్చతే నిత్యమసౌకిలనమేదతే | ఇతి
 వ్యాయామశీలోనామహాకాయోనమేద్యతి ||౧౩౬||
 యుద్ధే కృతాతి శత్రూణాం కన్ధరాన్ బాణవృ
 ప్సిభిః | దత్వాబాణప్రహారం చ తేషాంక్షీణాతి
 యః శ్రియమ్ ||౧౩౭|| స్మృతార్చితఇవార్చిష్టాచ
 ర్చితేయైరణాజ్ఞితే | చర్చయత్యబ్జివాణశ్చ చ

రృతేచపరైః సహ॥౧౩౮॥ ఛావత్యాఘోరణాకా)
 నై విసీతాయస్య వారణాః। జాత్యా ధుర్యాశ్చ
 ధూర్యనై సాదిభిః సాధుసాదితాః॥౧౩౯॥ య
 స్సినృభ్యుదితే రాజ్ఞి సంకోచతి మతః క్షితౌ।సం
 కువత్యరినారీణాం ముఖపజ్జేరుహద్యుతిః॥౧౪౦॥
 నావద్యం ఘోషతే యస్యద్వారేకశ్చిద్భయదుః
 తః। ఘోషయన్తి పరం సర్వేదీర్ఘమాయుఃసదార్పి
 తాః॥౧౪౧॥ ఉడ్డీయన్తే శరాయస్యకోటిశః సమ
 రాజ్ఞణే। భగ్నానామరివైన్యానాముద్దయన్తేర
 జాంసచ॥౧౪౨॥ యోలిజ్ఞే నానుమయతికృతాన్ని
 న్ వివిధచేష్టితాన్। నచానుమాయయత్యన్యం త
 స్యయచ్ఛేతసిస్థితమ్॥౧౪౩॥ మృద్గాతివిద్విషాం
 దర్పంయే భుజాభ్యాం భువః పతిః। మృదన్తేచ
 రణౌ యస్యవిద్విషఃశరణాగతాః॥౧౪౪॥ మిలన్తిప్ర
 త్యహంయస్యవాజివారణసమ్పదః। మిలన్తిరిపు
 నారీణాం ముఖపద్మవనానిచ॥౧౪౫॥ యస్యనా
 ఘోటతేదండో ఘట్టనాథః కుతశ్చన। వ్యాఘ్ర
 టన్తి విపత్నాశ్చయే సన్కుభముపాగతాః॥౧౪౬॥
 యేవాగ్ని వాగ్నినాం మధ్యే వాచముచైచ్చః ప
 పశ్చతే। పిపశ్చయతి యతీర్తిం దిబ్బుభేషుమ
 హాజనాః॥౧౪౭॥ యస్యనాయారిత్వైర్విత్తైః పూ
 జ్యమానాది నేది నే। తుద్యన్తి బ్రాహ్మణా సిత్యం
 తుచన్తి కులదేవతాః॥౧౪౮॥ మనో నోద్విజతేయ

స్య దదతోర్థమహర్నిశమ్ | ఉద్వీనక్తి తు సంసా
 రాదసారాదాన్యవేదినః || ౧౦౯ || వేదతనజనంశ్చి
 తాన్నిమియః సమదశానః | సనిన్దే పరీవాదంపర
 స్యభిరుపాఠియః || ౧౧౦ || పిన్యాన్ పూరయతి శా
 ద్దేహవైయోః వైశ్చయగ్నిదా | పూర్యస్తే పితర
 స్తంవ పాసాదైరుదితోదితైః || ౧౧౧ || ప్రకాశతే
 తథావ్యోమ్ని చంద్రగ్నంపూర్ణమండలః | ప్రకా
 శ్యతే తథా భూమా స ప్రజానయనోత్సవః |
 ౧౧౨ || న ప్రగల్భయతే మిధ్యో శథనైర్యః శ
 దాచన | ఆజౌ ప్రగల్భతేదోర్భ్యాం రిపో విఘ్న
 టయన్ ఘటాః || ౧౧౩ || యజ్ఞవాతే ద్వీజాభిభ్యో
 దాతంతుష్యతి క్షేమధనం | శ్వేతదేవ శృతివ్యా
 జా ద్యశ స్తుప్తయతీవ యః || ౧౧౪ || వినా ప
 రాధ మారణ్యా యః ఘేటతి మృగా నసా |
 ఘేటయత్యరివీరాంశ్చ పాపర్థి రసికాః బహూ
 న్ || ౧౧౫ || మనుతే మనుతల్యాఽసౌ ప్రజామా
 త్లజవత్ప్రభుః | పితృవన్ద్యస్తే తం చ మాన్యం
 జనపద స్సదా || ౧౧౬ || చిత్రైశ్చిత్రీయతి వ్యోమ
 సరత్సాభరణాం శుభిః | గాయసా చ చిత్రేణ య
 స్య చిత్రీయత జనః || ౧౧౭ || న ప్రకృప్యతి విప్రా
 య కృప్యతే గమహాప్రభుః | ప్రకోపయతి తస్మా
 స యస్తేనగద్భ్యోఽపరః || ౧౧౮ || ఈడతే విష్ట
 పాస్థానే యద్దుశాంశ్చారణవ్రజాః | స్వయ

పులకితో హర్షాద్విడౌడా ఇతయత్యపి॥౧౫౯॥ ఆ
 జ్ఞతే పుణ్యతీర్థేషు ప్రస్తయుజ్ఞానిశక్తిమాన్ ।
 అజరయత్యరిసైన్యాని విబుతైః) యుధిసాయ
 కైః॥౧౬౦॥ నిశ్శేషయతి యశ్చగ్రూఢ శేషో
 ద్విద్విభుజద్వయః । నిశ్శేషతః చ దానేన భాండా
 గారం దినేననే॥౧౬౧॥ సులభం సస్యముఖ్యున్తి
 యదైశవ్రతనోజనాః । ఉచ్ఛన్నచవిరాల్లభ్యేవాద్ధేన
 పరిపూరితాః॥౧౬౨॥ పశుమున్వసయన్త్యేకేన
 భిక్షావ)తచారిణః । నదీనదుఃఖతాస్తేస్యర్యేవ స
 వ్రస్యమండలే॥౧౬౩॥ నకాశ్చ్యవృతం కశ్చిన్న
 వాఞ్చతి పరస్త్రియం । సర్వోపేధ్యాకస్తతః) త
 స్యరాష్ట్రేస్థితోజనః॥౧౬౪॥ ఉద్భూతశేనకప్యాపిక
 క్షణక్షపరాయణః । ఉద్భూతయతిగోష్ఠీషుసర్వేషా
 మేవయోగుణాన్॥౧౬౫॥ స్తేపనే యస్యవక్రే
 మ్మోలావణ్యామృతవిన్దః । యం వీత్యవేపతే
 స్త్రీణాం వపుశ్శరశతాహతం॥౧౬౬॥ హల్లన్తి
 హస్తిస్యష్టేషు సేనాన్యః కోటిశః పురః । హయ
 వ్రే హరణే సంత్యా యస్యనాగశ్చనిగమే॥
 ౧౬౭॥ ఏకోపి విస్ఫుజత్యాజౌ బాణవృష్టిమరా
 తిషు । యస్యో పరివిస్ఫుజ్యస్తే పుష్పవృష్టించభేన
 రాః॥౧౬౮॥ క్షమతేయేదరిద్రాణాం లక్ష్మమ
 ప్యాగసాంపరీభః । నక్షామ్యతి క్షితిశానామప
 రాగ్గణానపి॥౧౬౯॥ తతిక్షతే క్షమియస్తుసాప

రాధేషు సాధుషు | లేజయన్తియమా శాస్త్రం
 వద్ది బృందేరితాగిరః || ౧౭౦ || యగ్యయోగ నివ
 ణస్య భోగ్యస్తాశ్చ థాయతే | శ్లథతే దీర్ఘసంసార
 గిద్ధిశ్చాత్మ వినిశ్చయాత్ || ౧౭౧ || శ్రాణయతి
 శ్రీమూఁ శ్రేష్ఠేభ్యో విపులవసు | విశ్రాంతి
 చ తే యప్యే సత్యావాచ శ్శుభాశిషః || ౧౭౨ ||
 వ్యాయామదృఢదేహియాపి మన్దకాయన సుంద
 రః | మద్రాయత క్వశ్చార్యే పరాన్తేనచ కర్మ
 చిత్ || ౧౭౩ || అపమృత్యుం పరిత్యజ్యసుఖం పా
 నితియత్రైజా | నప్రాణ్యతేపరం తస్యపఃకూలం
 శరోతయః || ౧౭౪ || యోనలుమ్పతి పూర్వేషం కీ
 ర్తింరాజ్ఞాంయదాననే | ఉచ్చులమ్పతిలావణ్యం
 నేత్రాజ్ఞలిఖతైజానః || ౧౭౫ || దధతేయోసదాచా
 రం సదాచారేణసంస్తతః | దధతేశాసనంయస్య
 శిరసాచనరేశ్వరాః || ౧౭౬ || దదతేద్రవిణం భూరి
 ద్రాహ్మణేభ్యః సదేవయః | దదతేహ్రాహ్మణా
 యశ్చైస్తేత్తిత్యమాశిషః || ౧౭౭ || సగంసతేదు
 రితంరాష్ట్రే ప్రజాభ్యోఽశ్శుభావతః | ప్రేర్య
 మాణశరౌఘేణ సగిసతేరిపతాకనీ || ౧౭౮ || ప్రమా
 దేనాపి దేవాగ్నిగురుభ్యః శపలేనయః | సాక్షా
 త్కృతాగసః కోపాద్దాసాయాపినశప్యః || ౧౭౯ ||
 నటంతినాటకేయస్య చరితంభరతాదయః | నా
 టయంతిగృటయేషాంపతాకావిక్రమాక్రమాః ||

౧౦౦॥ హేమామగ్నిధూమసురభిః పవలేమారు
 తోమృదుః॥ గోదావరీతరంగార్ద్రాఃపునీలైయద్భు
 విప్రజాః॥ ౧౦౧॥ యేనవంచయతేకంచిత్రదానత్య
 పరాయణః॥ వంచయంతిశరచ్చంద్రశుచయేదిత్యు
 యన్మతాః॥ ౧౦౨॥ యేధిమీమతమీమాంసాంత
 దర్థమనుతిష్ఠతి॥ పశవోపినమీమంః॥ యద్దేశేదుఃఖ
 పీడితాః॥ ౧౦౩॥ ముఖంకృషతిశాలేయామిత్యుక్తే
 త్రంచకషతి॥ యత్రసాదాదఃశ్లాతకేశో
 జనపదఃసదా॥ ౧౦౪॥ శీకస్త్రీశీకరాసారైర్వా
 వోదక్షిణోదధేః॥ శుభ్రావతీతరంగాద్రణఃశీక
 యన్త్రిచయద్వపుః॥ ౧౦౫॥ శబ్దాయతేసదాస్థా
 నై నోపృష్ఠస్తేనకఞ్చన॥ పరశబ్దయతిద్వాన్యః
 పాత్రాగమనబోధనాత్॥ ౧౦౬॥ విలసన్తిరణేతు
 ప్తాయస్యరంగోపజీవినః॥ లాసయన్తిరసాభిజ్ఞా
 యస్యాయేభరణోత్తమాః॥ ౧౦౭॥ విలసన్త్య బలా
 నాంచహృదయమదనవ్యథాః॥ విలాసయన్తియం
 హృష్ట్యాగుణవంతోపశత్రవః॥ ౧౦౮॥ ఆసౌప్ర
 త్రమతేయుద్ధమేకోపిబహుభిఃసహ॥ నక్రామంతి
 తథాప్యేవంవిక్రాంతాబహుశాపితే॥ ౧౦౯॥ వీయం
 తీతసంతానవృద్ధైస్య కులాంగనాః॥ వి
 జాయన్తేవరోధశ్చయత్పరేగృహవృద్ధయే॥
 ౧౧౦॥ ప్రథతేపీయవద్యస్య పృథివ్యాముజ్వలం
 యశః॥ ప్రథయన్తిప్రథీయాంసోగుణాగ్న్యగేపి

నిర్మలాః॥౧౯౧॥ అమన్తి వ్యాధయే ప్యేనం నక దాచి
 ద్భయాదివ | అమయన్తి ప్రమల్పంచ తపనామిక
 రోతినః॥౧౯౨॥ విష్ణోః విపవత్ప్రాణాం స్త్రియాధ
 ర్గద్విషామసా | వేవేష్టివిష్టపంయ స్యకీర్తిస్సర్వాతి
 శాయినః ॥౧౯౩॥ నిశ్శేషం శేషతి శ్రోధాత్స్వతిపక్ష
 త్తమాపతీన్ | ఏకం శేషతియశ్శేషే భూభారభర
 తేద్రువం॥౧౯౪॥ క్షిపతిపతిపక్షాణాం హృదయే
 భక్షజంబ్వరం | క్షిప్యన్తి శ్రోత్రయాణాంచనిః క
 మ్పక్షణమాత్రయే॥౧౯౫॥ లపతిస్నిగ్ధయావాచా
 సైర్వేరేవ సమంప్రభుః | సకృద్ధృష్టేనచప్రేక్షా
 సాహ్లాదంజాపయత్యసా॥౧౯౬॥ యాతికాలేకుల
 స్త్రిభిః క్షత్రసనానవృద్ధయే | యునాతియావన
 స్థోపివేశ్యాయాంబన క్షిజనే॥౧౯౭॥ నరోజయతి
 యః కాంశ్చిత్ప్రాణినః కరుణాన్వితః | తస్యధర్మర
 తేరోగానరుజన్తిప్రజాఅపి॥౧౯౮॥ అన్తర్విద్యా
 మసౌషిప్రాన్నమేచ్ఛతిధృతవీరః | నమేచ్ఛయ
 తిధర్మజ్ఞోపవాదేవాదిభిస్సహ॥౧౯౯॥ సమ్మశ్య
 తేమతీర్యస్యత్రైలోక్యేపిస్వగేహవత్ | సమ్మ
 శ్యతిపరస్సేనాం సాగరాన్తైమహితతే॥౨౦౦॥ ము
 శింనిస్తేముఖంస్త్రీణాం యత్ప్రజాప్రీతిపాలితా |
 నిజ్జతిస్తనవక్త్రోరుకపోలాక్షిలలాటకం॥౨౦౧॥ వి
 లోక్యయంవిఘటతేకోపాటోపోమృగీదృశాం | వి
 ఘటయతిచాస్సోటన్ వైరిణాంకరిణాం ఘటాః॥

౨౦౨॥ నిస్తనన్తినదుఃఖార్తాస్తద్దేశేనిరుపద్రవే । స్త
 నయత్యుగ్రశబ్దేనపర్జన్యోపినభీతవత్ ॥ ౨౦౩ ॥ రస
 న్నిమగ్నైః కంతైర్యస్యోద్యానే పతతీణిః । రస
 యన్తిచహృద్యానితత్ఫలాన్యనివారితాః ॥ ౨౦౪ ॥
 లజ్జతేలాంఘనస్యేన్ద్రోః క్షుత్తీయశ్రోత్రేయేహ్య
 సా । లజ్జతేలజ్జనీనాం చవార్తా కణ్ణనతోపియః
 ॥ ౨౦౫ ॥ యస్తోలయతిదారీద్ర్యకగ్దమేపతతాన్న
 రాన్ । తులయత్యపి దేవేంద్రం సంగ్రామేభుజవి
 క్రమాత్ ॥ ౨౦౬ ॥ నశోచతి శుభాచారోయేమృ
 తానపిబాన్ధవాన్ । శోచయత్యనిస్సారం సంసా
 రంసారధీరసా ॥ ౨౦౭ ॥ నోహిర్దం శయతేకంవి
 త్తత్కృత్యగమదాజ్ఞయా । యదిప్రమాదాద్దశతి
 తస్మిన్నక్రమదేవీషం ॥ ౨౦౮ ॥ యంపరిక్షిప్యలతుం
 హియదయస్తేనబాతయః । ఆహవేజయలక్ష్మీశ్చ
 తస్యసంపద్యతేద్రువం ॥ ౨౦౯ ॥ యోత్రలాభయతి
 పూహంప్రతిపక్షమభజాం । లభతేత్థంతతో
 భూమిహేమహస్తిహయాదికం ॥ ౨౧౦ ॥ త్రియో
 హత్వాపి శత్రూణాంనరసామతి యశ్శ్రియా ।
 యథాప్రహృష్యతి శుక్రిత్వానతగ్రవీనాం సుభాషి
 తం ॥ ౨౧౧ ॥ ధర్మోగ్రగ్లస్యదానేపయేహిదోలం
 యతేవచః । దోలయత్యరివర్గస్యజీవితాశాంచయ
 స్సదా ॥ ౨౧౨ ॥ వాహతేవాహినీంహన్తుంబాహు
 భ్యామాహవేబుధః । వహతేపహతారాణేబహు

రూపాంచయస్త్రియః॥౨౦౩॥ స్నేహతేజఃగర్వోపి
 వపుష్కామాపణాన్వితః॥ ననుస్విద్యతేతస్యాఽఽ
 వ్యాయామజితమేదః॥౨౦౪॥ అతిచిత్రాణివస్త్రా
 నివ్యాయస్త్రేయస్యకాతుకాత్॥ విజ్ఞానికావయ
 స్త్రేచవయంతే యద్వికాచికః॥౨౦౫॥ వాతివా
 యుశ్చసురతౌతావన్యాతోఽతీభీతవత్॥ ఉద్వేప
 తియథాస్త్రీణాంస్వేదాత్సంసురతేవపుః॥౨౦౬॥
 ఉర్జన్తిపివిధాభిశ్చపిద్యాభిర్యస్యవారణాః॥ ఉర్జ
 యన్తిచదానేన సమ్మానేనపదానయః॥౨౦౭॥ ఆ
 యచ్ఛశిరణేమాత్వీమనాయావద్వివితస్యయా॥ తా
 వదార్చతిశత్రూణాంసస్యవారణపద్ధతీః॥౨౦౮॥
 మోదయన్తియదుద్యానేసారుణంపుష్పరేణవః పృ
 థ్వన్తమగ్రమాశ్రూయమోదస్తేచనరస్త్రియః॥
 ౨౦౯॥ బహిరాచమనస్సానప్రాయశ్చిత్తేనశుభ్య
 తి॥ అన్తశ్చుదీయతేసమ్యక్పరమాశ్లాశినిశ్చయా
 త్॥౨౧౦॥ యత్ప్రజానాముపప్లువైస్సవ్యన్యోఽపిసగ
 ఙ్గతి॥ గజాయన్తికథంచాన్యేభేద్యకాయేచతసో
 రాః॥౨౧౧॥ స్నాతిగంగాజలైఃసత్త్వంయత్రదేశే
 క్వచిద్వసన్॥ యస్సాన్యతీజనాన్సర్వాన్విసత
 నుసితైర్గుణైః॥౨౧౨॥ దృఢంధర్మేపిగ్నస్యయ
 స్యనశ్యవతపదం॥ చీవతిస్సర్గలోకాన్తయతీ
 ర్తిః సుకృతాత్మకః॥౨౧౩॥ స్వరలిస్సర్గయావా
 చాసర్వానానన్దయత్యసా॥ స్వరయత్యధిరాష్ట్రే

పినచకం చిత్పతిగృహమ్ ॥ ౨౦౪ ॥ సమన్తి యద్వి
 ర్మేయగేనసేమన్త్యన్యఃస్వరాతురాః । యఃసామయ
 తిసామజ్ఞఃస్నిగ్ధైరాలోకనైశ్చతాః ॥ ౨౦౫ ॥ హి
 తాహితంప్రజానాంయః ప్రేక్షతేనిత్యమాత్మనః ।
 ప్రేక్షయత్యభిలానాంచ కర్మతద్వినిర్మేయజితమ్ ॥
 ౨౦౬ ॥ బ్రభిలప్యతిసాధూనాముదయంసర్వదైవ
 యః । సాధులోకోపినిః సేమంతస్యాభిలాషతీశ్రియ
 మ్ ॥ ౨౦౭ ॥ కాయఃక్లామ్యతి నాకృన్దేయస్యప్ర
 హరతోరిపూర్ణ । క్రామన్తిరిపుషేనాశ్చ వేషమా
 నాదిశోదశః ॥ ౨౦౮ ॥ యఃస్వప్నెనాపి చాత్మీయం
 గుణంక్వాపినకథ్యతే । కథయత్యాదిరాజానాంచరి
 తానిసహస్రశః ॥ ౨౦౯ ॥ వ్యనక్తి యచ్ఛరీరగ్ధంబ
 క్షణంసార్వభౌమతా । ఆభునక్తినగోదోహంయద్దే
 శేయాజ్ఞాకోజనః ॥ ౨౧౦ ॥ ఆచుటన్తినవైర్భాహుం
 ముఖమాచోటయన్తిచ । యద్భాహుకృతవైధవ్యా
 రుదన్త్యాయదరిప్రియః ॥ ౨౧౧ ॥ విపాశయతియః
 శత్రూన్బలన్తనైగభిలానపి । విపాశయతిచాత్మా
 నంజ్ఞానాతకర్మక్షయంనయన్ ॥ ౨౧౨ ॥ ఘోరా
 నైకాన్రవస్యాపియద్యుగన్రవణేశిరః । విశ్రోదాసీన
 పృత్తీనాంఘూణాతీతికి మద్భుతమ్ ॥ ౨౧౩ ॥ యస్య
 లక్ష్మీర్వికసతిప్రజాధర్మేణరక్షతః । వికాసవైచ
 భూయాంసోగుణాఃశ్రవణహారిణః ॥ ౨౧౪ ॥ కిలన్తిల
 లనాఃకామంక్రీడన్తిస్థవిరాటపి । ఆజ్ఞాతవ్యాధివై

క్లబ్యసుఖతా యస్యమద్దైః॥౨౩౫॥యః కూట
 యతిశత్రూకాంద్యప్త్య గజఘటారణైః సంకుటన్తి
 భయాకాన్తాః శత్రవోయస్యదర్శనాత్॥౨౩౬॥
 క్రిపతేకృపణేష్వేవం కృపయాద్భితవీక్రిమః॥ప్ర
 చురం ప్రార్థితోప్యర్థంనాసాకృపయతిప్రభుః॥
 ౨౩౭॥అజనైరశుభిః శత్రుప్రీతాం ధౌతమివా
 ధికమ్;యద్యశః శ్వేతతే దిక్షుస్వేదతేచ సుతా
 లయో॥౨౩౮॥కుశస్థలంపథయతిపన్థయత్యుత్తరా
 పథమ్। యద్ద్ండఖండితాశేషప్రచండ రిపుమం
 డలమ్॥౨౩౯॥ హృదతేస్నిగ్ధగమ్భీరంయద్దేశేవ
 ర్షుకోఘనః। హృదతేయస్యలోకేషుకృషీవలజనో
 ప్యలమ్ ॥౨౪౦॥యాచ్యాచ్యలేనమూర్ఛన్తియద్భు
 తాః శశలాఞ్చనైః। నసమూర్ఛతి యేనాసాదృప్తః
 సహృదయః ప్రభుః॥౨౪౧॥ కృతాతితృణవద్యుద్ధే
 శరజాలేనయేరిపూన్। కృణన్తివిదుతాయస్యది
 బ్జుఘేషు రిపువ్రతాః॥౨౪౨॥ లక్ష్మీమాలింగతి శ్నే
 హాద్యః సదాపురుషోత్తమః। ఆలింగయతిరత్నా
 నాంజాలేనమణికుట్టిమమ్॥౨౪౩॥ యథాసువతిసం
 గ్రామేస్వయమే వజనేనయః। సోమంసునోతియ
 జ్జేషుపరలోకజిగీషయా॥౨౪౪॥మనోమాదయ
 తే యస్యకాస్త్రాధ్యాసరసాయనాత్। సర్వలో
 కాతిశాయినానవిభూత్యాగమాద్యతి॥౨౪౫॥స్ని
 హ్యతిజ్ఞానవర్గేషు శ్నేహయత్యార్యబంధుషు।

రణేశూరయతే యస్య ఊర్యలేద్విషతాంరణే॥
 ౨౪౬॥ యః శీలత సదాధర్మం శీలయ త్యాస్స నోహి
 తమ్ । నచస్తమతిశోకేన నచదుఃఖేన తామ్యతి॥
 ౨౪౭॥ చింతి నిన్యమజ్ఞానం ఛేదయత్యహితోద
 యమ్ । సాధ్నోతిథిః సదాయశ్యసాధ్యోత్తీర్షభూ
 తతే॥ ౨౪౮॥ ఏషతేయః సదామార్గంగవేషయతి
 చ । వతమ్ । యతిః । చిదప్యథీతే సౌతదధ్యేతి తదక్షర
 మ్॥ ౨౪౯॥ ఆలోచతే సదాసీతి మాలోచయతి స
 । తిః । యః । ఆలోకవైయమేనాత్మ్యో నాలోకయతి
 యశ్చ తాః॥ ౨౫౦॥ యేనకుత్సయతేకుత్సన్యేనచ
 కుత్సతిలిజ్జినః । నభత్సతిపి కర్మసాన్మచభర్తన
 యతేభ్యతా॥ ౨౫౧॥ మండయన్తిగుణాః సర్వం
 యేగుణానేవమండతి । భూషణంభూషయత్యన్యం
 సతుభూషతిభూషణమ్॥ ౨౫౨॥ ఉన్మూలయతియః
 శక్తమున్మూలతి తమాంసిచ । వాయుంచప్రీత
 త్యాత్మీయం ప్రీతయత్యరిమండలమ్॥ ౨౫౩॥ నిబ
 హాయతి బుద్ధ్యాఝోస్వయమహూహని బ
 హాతే । ఇహాహాయతియః పూజాంస్వగ్దేపీం
 ద్రత్వమహాతి॥ ౨౫౪॥ భక్త్యానమతియేదేవా
 నమస్యతిగురూద్విజ్ఞా । రుణద్ధిరోదసిం కీ
 ర్త్యాసత్సంగమనురుధ్యతే॥ ౨౫౫॥ దివానిద్రాయ
 తేనాసాననిద్రాయతో సంధ్యయేః । నగృధ్యతిపర
 ద్రవ్యం నచగహాయతేపరమ్॥ ౨౫౬॥ తూగ్యతే

నక్వచిత్రార్థైర్వరతేధర్మపవయః | క్వనన్తియ
 ద్గుణాన్మర్యాధ్వనయన్తి చఖేచరాః || ౨౫ || త
 జ్జయన్తేహితంభూమానాన్యంతజ్జతిసజ్జనమ్ | న
 దునోతిపరంవాచా దుజ్జనోక్త్యాన దూయతే ||
 ౨౫౮ || నసూదతేమతిర్యస్యయః సూదయతిశాస్త్ర
 వమ్ | చికిత్సతిచసవ్యాధిం సాధుకేతయత్ప్రజాః ||
 ౨౫౯ || యేజువతి ప్రజారిష్టం జుపతేయఃసుఖంస
 దా | సత్సంసంగిరతేయశ్చగృణాతి సుభగంవచః ||
 ౨౬౦ || యేభుంక్తే భువనేరాజ్యంయగ్యశ్రీర్నిభుజ
 త్యుమ్ | పటన్తియద్విషోదీక్షా దురితంచపలాయతే ||
 ౨౬౧ || జహత్సజ్జనైః సంగంజహితే దుజ్జనై
 వ్యయః | లీనాతిధర్మపవాసాన్సేన్ద్రియాగ్నేషులీయ
 తే || ౨౬౨ || జాయన్తియస్య పాపానిజాయన్తేచ
 శుభోదయాః | యఃపృథ్వీంపాణిపాయన్తియత్ప్ర
 భావాచ్ఛత్రవః || ౨౬౩ || చిత్తంరంజతి నారీణాం
 స్వయంతాసునరజ్యతి | రహత్యవిదుషాంసంగంరహ
 యత్యశ్రియంసదా || ౨౬౪ || కీర్తిభాగమ్యతీయస్యో
 ర్వాంసుణాఃసర్వేభమన్తిచ | మానంఖండయతి
 స్త్రీణాం ఖండతేద్విషతాం శిరః || ౨౬౫ || పోషతి
 ద్విషతః సర్వాఃపుష్యత్యపిచ తత్పురమ్ | అ
 త్థాప్రయతిశాస్త్రాణి నార్థమర్థయతేనతః ||
 ౨౬౬ || విభాజయతియేన్ద్రవ్యం సభాజయతిసజ్జ
 నాం | బుధస్యగ్నేనకామేచ ధన్యేబుధ్యతీయఃస

దా॥౨౬౭॥ దేవాన్ దరియః స్వక్ష్మం నయోగదయ
తిక్వచిత్ । అశ్వాతిశుచిమహారమశ్నులేచవరం
తపః॥౨౬౮॥ దక్షతే సర్వకార్యేషు దక్షతేచకు
లంద్విషామ్ । శివంయక్షయతేభక్త్యావిభూత్యా
యశ్చజక్షితి॥౨౬౯॥ గాహతేశాస్త్రమత్యర్థం గా
థతేనాగ్ధమన్యతః । యస్యైగుర్ధ్వాతి యద్దుర్ధ్వం
తత్తేనాదేవగుర్ధ్వతి॥౨౭౦॥ ఏజతే రాజచిహ్నై
ర్యఏజత్యేతద్భయాజ్జగత్ । ఇన్ధేయుద్ధేషుయ
త్రేజపథతేయః శ్రియాధికమ్॥౨౭౧॥ యః సౌటతి
మృషాచ్ఛాతస్తం రౌడతినిరీక్ష్యసః । పృతిషేధతీ
యః శత్రూనాకర్యం తస్యాశుసిద్ధ్యతి॥౨౭౨॥
నయనైతద్గుణాః సర్వేయస్తం నయతివిజ్ఞుః
మ్ । శ్రియామృడతిమృణ్ణాతి సరస్వత్యాత సమ్
దా॥౨౭౩॥ ఇతిసమాప్తమవాప్తగుణోదయం క
విరహస్యమిదంరసికప్రియమ్ । సదభిధానవిధాన
హాలాయుధ ద్విజవరస్యకృతః సకళతాత్పరః॥
౨౭౪॥

॥ ఇతిశ్రీహాలాయుధ ప్రణీతం కవిరహస్యం
సమాప్తమ్ ॥

10045

